

Netwerk van Brusselse Actoren voor Duurzame Voeding - RABAD Charter - 19/03/2008

Waarom een Charter?

- De start van het werken in een netwerk mogelijk maken
- De context van de netwerkvorming duidelijk situeren
- Tot overeenstemming komen over de definitie van het begrip "duurzame voeding"
- De doelstellingen van de netwerkvorming (algemene en werkdoelstellingen) duidelijk formuleren
- De uitbreiding van het netwerk naar nieuwe leden mogelijk maken
- Enkele deontologische grondbeginselen duidelijk vastleggen
- Aan iedereen de gelegenheid geven om zich tot deelname aan het netwerk te verbinden

Waarschuwing: de actoren-stichters van het RABAD hebben een aantal elementen in een charter willen toelichten om de bakens voor een samenwerking uit te zetten. Dat charter is het resultaat van het bijeenbrengen van soms heel verschillende visies, waarvan de samenvoeging heel veel vragen oproept. In plaats van een obstakel te vormen voor de vooruitgang van het project, zullen deze vragen er de leidraad voor zijn. Daarom is dit charter alleen maar een uitgangspunt en is het de bedoeling om te evolueren. Om een duidelijke lijn te behouden, zal het charter niet te uitgebreid gemaakt worden, maar zal er een document bijgevoegd worden waarin verklarende teksten of uitleg bij de verschillende visies zijn opgenomen.

Context

De productiemethoden voor de voedingsproducten zijn in de voorbije decennia, met de hoge vlucht van de landbouwindustrie, grondig veranderd. Onze consumptiegewoonten zijn ook geëvolueerd en de relaties tussen producenten en consumenten zijn verwaterd.

Het meer intensieve karakter van de landbouwproductie, de industrialisatie van de voedselverwerking, het langer worden van de landbouwvoedingsmiddelenketens en de uitbreiding en verlenging van de transporten die daaruit voortvloeien, hebben gezorgd voor meer druk op het milieu, op de biologische diversiteit, op het sociale weefsel en op de economie van de landelijke zones, zowel in het Noorden als in het Zuiden, op de gezondheid, op de cultuur en op de maatschappij.

Bijvoorbeeld: ongeveer een derde van de milieueffecten van een gezin zouden voortvloeien uit de consumptie van voedsel en drank. De productie en de consumptie van vlees zouden aan de basis liggen van 20% van de broeikasgassen, wat evenveel is als aan het transport toegeschreven wordt. Wereldwijd hebben almaar meer mensen last van overgewicht, terwijl 800 miljoen mensen ondervoed zijn in de wereld, waarvan 3/4 in landelijke en landbouwgebieden wonen. In België alleen al kunnen 200.000 mensen onvoldoende hun honger stillen... maar we gooien elk jaar gemiddeld per Belg wel ongeveer 15 à 20 kg voedingswaren weg die nog geconsumeerd hadden kunnen worden.

Om antwoorden te vinden op alle vragen die onze eetgewoonten oproepen, worden tal van projecten opgestart, met verschillende doelstellingen (gezondheid, veiligheid, milieubehoud, eerlijke handel, kwaliteitsvoedsel voor iedereen, het ontdekken van nieuwe smaken, ...) en gevarieerde doelgroepen (kinderen, gezinnen, verkopers en distributeurs, kansarme bevolkingsgroepen, ...), waarin een pak thema's aan bod komen en die een grote variatie aan instrumenten ontwikkelen. Al die actoren en die projecten groeien binnen hun eigen domein, met hun eigen specificiteit, zonder dat ze daarom altijd de mogelijkheid hebben om de andere actoren te kennen of uitwisselingen met die andere actoren te hebben, wat soms tot overlappingsen en het overdoen van al uitgevoerde werken leidt. Vanzelfsprekend is dat een verspilling van kostbare energie en gaan er zo veel kansen voor verrijkende ontmoetingen en synergie verloren.

Daarom stellen wij voor om een "instrument" te ontwikkelen waarmee elke betrokkene zijn visies, kennis en ervaringen beter kan delen en toelichten, om zo meer efficiënt een duurzame voeding te promoten. Ons voorstel is om dat instrument de vorm te geven van een "netwerk", d.i. een set van linken waarmee een web geweven wordt dat al die actoren en hun projecten met elkaar verbindt, waardoor ontmoetingen, informatie delen en samenwerken een stuk gemakkelijker worden.

Duurzame voeding: levenskwaliteit, genieten en duurzame ontwikkeling verzoenen

- Het concept van duurzame voeding dekt tal van dimensies, die meer of minder in detail uitgewerkt zijn naar gelang van de projecten en de actoren. Het Netwerk van Brusselse Actoren voor Duurzame Voeding biedt een kader voor een kruisbestuiving tussen die verschillende visies. Als oplossing voor de moeilijkheid van het formuleren van een definitie van duurzame voeding waarin iedereen zich kon terugvinden, hebben wij er de voorkeur aan gegeven om gedeelde, maar door de één en de ander op verschillende manieren ondersteunde criteria op een rij te zetten.
- In dat verband is duurzame voeding een voeding die de naleving van de volgende criteria aanbeveelt:
 - De toegang tot kwaliteitsvoedsel voor iedereen, wereldwijd, d.w.z. dat iedereen zich gevarieerd, gezond en evenwichtig kan voeden, waarbij de levensbehoeften verzadigd worden en een bijdrage wordt geleverd aan het welzijn en aan de gezondheid.
 - Het recht op voedselsoevereiniteit, d.w.z. het recht van landen om hun eigen beleid en hun eigen strategieën voor de productie van duurzame voeding (toegang tot gronden, buurtlandbouw, ...) en voor de consumptie te bepalen, zonder dumpingpraktijken ten overstaan van de derde landen.¹
 - Verminderde milieu-impact voor de hele levenscyclus, van het veld tot op het bord (productie- en verwerkingsmethoden, transport, verpakking, opslag, bereiding, ...) en verkleining van de ecologische voetafdruk van de eetpatronen; de productiemethoden moeten het optimale behoud van de vruchtbaarheid van de bodem en van de biologische diversiteit mogelijk maken, moeten waken over de eerbied voor en het welzijn van de dieren in de dierteelt en mogen geen gebruik maken van genetisch gemodificeerde

¹ Dumping bestaat erin een product voor minder dan zijn productiekoopprijs te verkopen door gebruik te maken van subsidiemechanismen.

organismen (deze criteria worden onder andere gerespecteerd door de biologische methoden).

- o De consumptie van lokale en seizoensproducten.
- o De eerbied voor de werknemers- en de mensenrechten over de hele lengte van de productie- en de distributieketen, inclusief de horecasector.
- o De transparantie van de praktijken, de zichtbaarheid en de traceerbaarheid, de voorlichting van de consumenten.
- o De eerlijke handel en een rechtvaardige prijs voor de producent, in het noorden en in het zuiden.
- o Het behoud en de uitbreiding van lokale artisanale en landbouwbedrijven, van korte circuits en het ontwikkelen van vertrouwensrelaties tussen producenten en consumenten.
- o De verspreiding en de uitwisseling van de culinaire cultuur, de overdracht van traditionele kennis en de promotie van het creatief zijn, het ontdekken van smaken.
- o Het smeden van sociale banden en gezellige contacten via de voeding.

Doelstellingen van het netwerk

- De duurzame voeding promoten bij een ruim en gevarieerd publiek, in het Brusselse Gewest, met het oog op het aanmoedigen van een wijziging van de voedselkeuzes en de eetgewoonten ten bate van een duurzame ontwikkeling en bekendmaken wat er op het spel staat op het vlak van het effect van de consumptiepatronen op het milieu, de gezondheid, de ontwikkeling,
 - o Gevarieerd publiek: consumenten in de ruime betekenis van het woord, thuis maar ook op alle andere verbruikslocaties, de tussenschakels (NGO, opvoeders, leerkrachten, ...); de voedingsproducenten, -distributeurs, -deskundigen, horeca; de grootkeukens; de economische en politieke verantwoordelijken...

Middelen (operationele streefdoelen)

- Interne werkdoelstellingen:
 - o Elkaar kennen als leden onder elkaar: werkterreinen, projecten en acties bekendmaken; instrumenten toelichten, onder andere op zoek naar complementariteit; samenwerkingsverbanden stimuleren.
 - o Een kader bieden om samenwerking tussen actoren, onder andere tussen producenten/leveranciers/operators/consumenten, aan te moedigen.
 - o Kennis, ervaringen en informatie uitwisselen en gezamenlijk ter beschikking stellen, uitwisseling bevorderen en zorgen voor een optimale circulatie van de gegevens, onder andere door de ontwikkeling van instrumenten voor het delen van informatie, maar tegelijk rekening houdend met de verwachtingen en beperkingen van iedereen (onder andere waar het de elektronische instrumenten betreft)
 - o Kennis en expertise van de leden uitbreiden door uitwisseling, debat, vormingen.
 - o Indicators en instrumenten ontwikkelen voor het evalueren van de acties en van de veranderingen.
- Externe werkdoelstellingen:
 - o De actoren in het netwerk en hun projecten bekendmaken, ze meer zichtbaarheid geven.

- o Een communicatie over duurzame voeding op touw zetten en het publiek sensibiliseren met betrekking tot wat er met de duurzame voeding op het spel staat op verschillende domeinen.
- o Met het netwerk evenementen en acties organiseren.
- o Vragen, adviezen en aanvragen doorspelen naar de economische en politieke verantwoordelijken.

Leden

- De leden van het Netwerk van Brusselse Actoren voor Duurzame Voeding: de natuurlijke of rechtspersonen, burgers, verenigingen, administraties, ondernemingen in het kader van hun beroeps- of verenigingsactiviteiten die op de ene of de andere manier bijdragen aan het promoten van de duurzame voeding in het Brusselse Gewest en waarvan de praktijken coherent zijn met de doelstellingen van het Charter.
- Deel uitmaken van een ondemocratische organisatie, een xenofob discours voeren... gelden als criteria voor uitsluiting.
- De stichtende leden zijn de leden die hebben meegewerkt aan het opstellen van het Charter en hebben het ondertekend.
- Buiten de stichtende leden, elke natuurlijke of rechtspersoon die wenst lid te worden van het netwerk, motiveert die wens in een brief gericht aan het secretariaat van het netwerk. Die brief legt uit in welke zin de praktijken van de aanvrager coherent zijn met de doelstellingen van het Charter en is vergezeld van een beschrijving van de projecten die deze persoon uitvoert op het gebied van de duurzame voeding.
- De leden beslissen bij meerderheid op een vergadering waar minstens een kwart van de leden aanwezig zijn.
- Het is het ondertekenen van het Charter dat de persoon/vereniging binnen het netwerk verbindt.
- De leden verbinden zich ertoe om bij te dragen aan de doelstellingen en activiteiten van het netwerk, voor zover hun middelen het toelaten en dit binnen hun bevoegdheden blijft.
- Elk lid kan uit het netwerk stappen door die wens in een brief aan het secretariaat van het netwerk kenbaar te maken.

Weringsprincipes of deontologie

- De aanzet voor een netwerkvorming is gezamenlijk en progressief; hij steunt op de inbreng van iedereen; er wordt met de verwachtingen en beperkingen van elk lid rekening gehouden bij de uitbreidingsstappen.
- Alle leden staan op voet van gelijkheid als het om beslissingen gaat.
- Strikt respect en strikte democratie.
- Transparante besluitvorming.
- Milieubeheer: rekening houden met sociale en milieucriteria in alle activiteiten van het netwerk.
- Evaluatieprincipe: de activiteit van het netwerk wordt geregeld geëvalueerd, onder andere in termen van inbreng voor de leden en van bijdrage aan de ontwikkeling van meer duurzame eetpatronen.

Het netwerk verklaart zich niet gebonden aan enige politieke, filosofische of religieuze strekking.

Dit Charter zal officieel ondertekend worden (werd officieel ondertekend) op 19 maart 2008, in aanwezigheid van mevrouw Evelyne Huytebroeck, Minister van Leefmilieu van het Brusselse Gewest.

ORGANISATIES DIE HET CHARTER ONDERTEKENEN:
(hierna de naam van de organisaties)

Organisatie :

Naam, voornaam :

Datum:

Ondertekening :

Hartelijke dank aan al wie hebben meegewerkt aan het opstellen van dit Charter:

Michel BASTIN (RES59 réseau d'échange et de savoirs); Jennifer BATLA (GAS ST GILLES); Maryvonne CARLIER (ACCUEIL CHAMPETRE); Paloma CASTRO (RESEAU ECO-CONSOMMATION); Malorie CAUCHY (RENCONTRE DES CONTINENTS); Bettina CERISIER (QUESTION SANTE); Alessandro D'ANGELO (Ecole d'arts SASASA); Els DE GEEST (RESEAU ECO-CONSOMMATION); Aline DEHASSE (CULTURE ET DEVELOPPEMENT); Jean-Pierre DE LEENER (11.11.11. & Côté Soleil/Boergoed); Mélanie DEMONCEAU (BIO FORUM WALLONIE & BRUXELLES); Graciela DENAEYER (RES59 réseau d'échange et de savoirs); Martine DE NIJS (ACCUEIL CHAMPETRE); Christophe DERENNE (ETIOPIA); Robert DERNONCOURT (LES CUISINES BRUXELLOISES); Rachida EL HADDAD (CONTRAT DE QUARTIER PRINCESSE ELISABETH A SCHAEERBEEK); Marie-Paule ESKÉNAZI (TOURISME AUTREMENT); Anne-Marie GUCCIONE (MANDALA ORGANIC GROWERS); Valéry HAMENDE (CCI DE NAMUR); Malika HAMZA (KARIKOL Convivium Slow Food de Bruxelles); Fotoula IOANNIDIS (MOUVEMENT DE FEMMES 29 RUE BLANCHE); Barbara JANSSENS (NETWERK BEWUST VERBRUIKEN); Georges KINART (CERIA); Christine LEFEBVRE (karicol); David LIEVINS (INSTITUT GRYZON); Muriel MERGAM (BRUXELLES ENVIRONNEMENT-IBGE); Irène NOLTE (LE DEBUT DES HARICOTS ASBL); Virginie PISSOORT (SOS FAIM), Claude POHLIG (TRAITEUR AGASTACHE & TONKA); Rob RENAERTS (CRIOC/OIVO); Catherine ROUSSEAU (CRIOC/OIVO); Jean-Luc ROUX (CO-INTELLIGENCE EUROPA); Karin SCHEPENS (Icône Entreprise); Olivier SERVAIS (Le DEBUT DES HARICOTS ASBL); Kari STEVENNE (Le DEBUT DES HARICOTS ASBL); Joëlle VAN BAMBEKE (BRUXELLES ENVIRONNEMENT-IBGE); Joëlle VAN DEN BERG (RESEAU IDEE); Jacques-Olivier VANDENHENDE (SODEXHO); Céline VAN DER EECKEN (ADMINISTRATION COMMUNALE D'ETTERBEEK - Service Développement Durable); Paul VANKEERBERGHEN (COPROSAIN); Anja VAN NUFFEL (DEN DIEPENBOOMGAARD); Eric VAN POELVOORDE (représentant le cabinet de la Ministre de l'environnement de la région bruxelloise, Evelyne HUYTEBROECK); Pierre WALLYN (BANQUES ALIMENTAIRES BRUXELLES-BRABANT); Catella WILLI (CRIOC/OIVO); Marc WOLLAST (APIS BRUOC SELLA).

Voor alle bijkomende informatie: contacteer in het OIVO

Catherine Rousseau (02/547 06 89 - catherine.rousseau@crioc.be) , Catella Willi (02/547 06 32 - Catella.Willi@crioc.be) of Rob Renaerts (02/547 06 94 - rob.renaerts@oivo.be)

Paapsemiaan 20
1070 Brussel

